

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta – Katedra psychologie
Celetná 20, Praha 1

Posudek oponenta na bakalářskou práci

Název práce: Vliv mentální anorexie u mladistvého na resilienci rodiny

Autorka: Lucie Štirská

Oponent: doc. Jiří Mudrák, PhD.
Katedra psychologie
Filozofická fakulta UK

PŘÍNOS TÉMATU bakalářské práce je značný. Autorka si zvolila téma mentální anorexie v rodinném kontextu a specificky se zamýšlí nad možnými dopady anorexie na resilienci rodiny. Práce tak přistupuje k problematice mentální anorexie z perspektivy rodinného systému a zamýšlí se nad vzájemnými interakcemi mezi jeho členy a souvislostmi a dopady mentální anorexie na jeho fungování. Vzhledem k tomu, že výskyt psychických problémů u mladistvých narůstá, je toto téma velmi relevantní a navrhovaný kvalitativní výzkumný design by mohl přinést zajímavé a přínosné vhledy do rodinné dynamiky u rodin, ve kterých některý z členů trpí anorexií.

CÍLEM navrhovaného výzkumu je „sledování vývoje a dynamiky rodinné resilience během léčby dítěte s mentální anorexií a po jejím ukončení.“ Domnívám se, že toto uchopení problematiky mentální anorexie z pohledu resilience rodiny je originální a zajímavé a představený výzkumný návrh je kvalitně připravený. V první části práce autorka předkládá rozsáhlé a dobře zpracované review problematiky mentální anorexie, se zaměřením na její vztah k rodinnému systému. Dále se zaměřuje na problematiku resilience na individuální úrovni a na úrovni rodiny, kterou rozpracovává v rámci model FAAR, a na vztah mezi mentální anorexií a rodinnou resiliencí. V druhé části práce předkládá diplomantka návrh výzkumného projektu, ve kterém navrhuje zaměřit se prostřednictvím interpretativní fenomenologické analýzy (IPA) na to, jak mentální anorexie jako rodinná krize ovlivňuje vývoj rodinné odolnosti vůči stresu.

FORMÁLNÍ STRÁNKA práce zcela odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce. Práce je založena na rozsáhlém review literatury zabývající se problematikou mentální anorexie, (rodinné) resilience, a vztahy mezi těmito dvěma koncepty. Jedná se téměř výhradně o anglické zdroje zahrnující jak klasické starší práce, tak aktuální výzkumy z posledních let. Práce je logicky členěna do navazujících kapitol, myšlenky na sebe dobře navazují a teoretická část představuje jasný základ k navazujícímu návrhu výzkumu. Práce je také stylisticky pěkně zpracována, používá vhodný jazyk, myšlenky na sebe dobře navazují a neobjevují se zde chyby a překlepy.

TEORETICKÁ ČÁST práce je zpracována kvalitně, autorka se opírá o velké množství relevantních zdrojů, které jasně a přehledně zpracovává do vyčerpávajícího přehledu. Text má v teoretické části dobrý flow, myšlenky dobře navazují a rozvíjí hlavní téma kapitoly. Oceňuji také originální uchopení tématu, kdy se autorka zamýšlí nad dopadem mentální anorexie na resilienci rodiny. Teoretickou část hodnotím velmi pozitivně, jedná se z mého pohledu o kvalitní představení tématu, do kterého autorka vnáší také vlastní pohled a myšlenky, což oceňuji.

EMPIRICKÁ ČÁST zahrnuje návrh výzkumu, který je zajímavý a potenciálně přínosný, avšak zde bych ocenil ještě větší zamyšlení nad jeho možnou realizací. Myslím, že by bylo vhodné věnovat větší pozornost představení metody IPA (včetně odkazů na klíčové prameny), která má v rámci kvalitativního výzkumu svá specifika a bylo by vhodné jim věnovat větší pozornost. IPA se specificky zaměřuje na idiografické zkoumání žité zkušenosti, což zcela nekorresponduje s navrhovanými výzkumnými otázkami, které se zaměřují na průzkum obecnějších témat, a byla by pro ně vhodnější jiná metoda kvalitativního výzkumu, jako například zakotvená teorie, případová studie či tematická analýza. Také by bylo vhodné výzkumnou část explicitněji propojit s koncepty představenými v teoretické části, především s modelem FAAR, který by mohl být v rámci navrhovaného výzkumu dále rozvinut a kontextualizován. Při zvažování metod získávání dat bych také ocenil větší zamyšlení nad strukturou rozhovoru, včetně příkladů otázek. Zvláště otázky týkající se rodinné resilience by bylo vhodné více specifikovat, neboť se jedná o užitečný teoretický/ analytický koncept, avšak v rámci rozhovoru by bylo nutné klást otázky konkrétněji a z popisu není jasné, jak by se na tyto jevy autorka dotazovala.

SOUHRNEM mohu říci, že se jedná z mého pohledu o kvalitní práci, která představuje přínos v podrobném review představeném v teoretické části a v návrhu originálně zaměřeného výzkumu, který však mohl být představen ještě konkrétněji. Pozitivně hodnotím také pečlivé zpracování formální stránky práce.

U obhajoby by mohly být diskutovány následující otázky:

- 1) Jakým způsobem by bylo vhodné formulovat výzkumné otázky, aby více odpovídaly metodě IPA?
- 2) Jak byste formulovala otázky v rámci polostrukturovaného rozhovoru, aby vám umožnily zkoumat individuální a rodinnou resilienci či dynamiku rodinné resilience?
- 3) Jak by se dal využít model FAAR při realizaci navrhovaného výzkumu?
- 4) Jak přesně byste prostřednictvím navrhovaného výzkumného designu zjišťovala „jak ovlivňuje rodinná resilience léčbu dítěte s MA?“

Předloženou práci **hodnotím jako výbornou a doporučuji ji k obhajobě.**

V Praze, 19. 5. 2023

 doc. Jiří Mudrák, PhD.

